

Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark

Postboks 3089, 3707 Skien

Tlf: 97147245 E-post: Telemark@fnf-nett.no

Bamble kommune
postmottak@bamble.kommune.no

Dato: 06.10.2017

Uttalelse om oppstartsvarsel for områderegulering av Grasmyr

Vi mener at man ikke skal etablere boliger, sentrum og offentlig tjenesteyting ved Grasmyr. Området har høy verdi for både biologisk mangfold og friluftsliv. Om man likevel går videre med planene må man etablere et bredt grøntområde for å minske virkningen av barrieren som dannes for både friluftsliv og biologisk mangfold.

Friluftsliv

Det er begrenset med nærfriluftsområder for de boende i de østlige delene av Bamble kommune. Nærfriluftsområdet er isolert av dyrket mark og vann. Det er oppsplittet av veier og boliger. Kommuneplanens arealdel legger til rette for at flere deler av marka kan forsvinne.

Om hele planområdet bygges ned deles marka i to deler. Det betyr at markaområdet i praksis ikke krymper med samme størrelse som planområdet, men at man også risikerer å tape hele området på andre siden.

I Bamble kommunes friluftsplen skriver man at «Dette er et meget attraktivt turområde for de mange mennesker som bor her.» Generelt om stier skriver man: «Ved planlegging av tilrettelagte stier er det viktig å legge vekt på at det skal være stier tilgjengelig nærmest mulig der folk bor. Den daglige bruken av stiene har stor betydning for trivsel og folkehelse.»

I friluftsplenen skriver man at det burde etableres en tursti fra Høgenhei til Bamblekysten. Det står at man skal legge stien utenfor området eller som et turdrag. Uansett hva man velger kommer man redusere naturopplevelsen av å gå på stien når boligene kommer mer nært. Bli turdraget for smalt blir man nødt å gå gjennom et boligområde for å få tilgang til den andre delen av marka. For å sikre tilgangen til marka på andre siden er det beste, sett bort i fra å spare området helt fra utbygning, å la delen som er sør og sørvest for Fjelljordet fortsette å være natur. På den måten kan man sikre et bredt område der det fortsatt føles som at man er i naturen.

Kun én av fem voksne oppfyller anbefalingene om fysisk aktivitet, men selv de som oppfyller anbefalingen kan oppnå store helseeffekter av å bevege seg mer.¹ Friluftsliv er svært viktig for

¹ Helsedirektoratet 2014: Kunnskapsgrunnlag for fysisk aktivitet

folkehelsen. Å gå på tur er den vanligste mosjonsformen, to tredeler av befolkningen sier de går på «fottur i skog og mark» og en tredel sier de tar «fotturer på fjellet og vidda» minst en gang i måneden under sesong. Skiturer, sykling og jogging er andre aktiviteter i naturen som topper listen over populære aktiviteter. Det er store forskjeller i helsen i befolkningen, de som har lav utdannelse og inntekt beveger seg mindre og lever kortere. Gå på tur er en typ av mosjon som har små forskjeller i ulike samfunnsgrupper.²

Skal friluftslivet fortsette å skape bedre helse må vi ha tilgang til områder der man kan utøve friluftsliv. Naturområdene må dessuten være nært der folk bor så det er lett å komme ut. Om folk skal bli mer fysisk aktive må vi øke tilgangen til attraktive steder for fysisk aktivitet, ikke ødelegge mulighetene vi har.

Biologisk mangfold

Planområdet ligger på berggrunn av kalk. Det gjør at det er mange sjeldne plantearter og uvanlig flora. Store deler av planområder er registrert som viktig naturtype i Naturbase, framfor alt rik edellauvskog og kalkbarskog. I Artsobservasjoner.no er det registrert elleve plante- og sopparter fra rødlista i områder, mange på flere steder.

Også for biologisk mangfold er det et problem når naturen blir oppdelt i mindre områder som avskjæres av inngrep. Små populasjoner har vanskeligere å overleve perioder med dårlige forhold som følge av for eksempel uvanlige værhendelser og sykdom. Klimaendringene kommer gi økosystemene større utfordringer og behovet av store, sammenhengende populasjoner blir viktigere i framtiden.

Mye av kalkområdene i Grenland har allerede gått tapt i regionen for å gi plass til boliger og industriområder. Den samlede belastningen er stor. Noe er vernet, men verneområdene er ikke nok for å opprettholde biologisk mangfold. Den vanligste grunnen til at en art er truet er at tap av leveområder.

Vi har sammenlignet forekomsten av kalkbarskog som er registrert i Naturbase.no og kommuneplanens arealdel. Av seks registrerte kalkbarskoger i Bamble er det i kommuneplanens arealdel lagt opp til at fire skal bygges ned helt eller til stor del. Vi mener at samlet belastning er altfor stor for at flere inngrep skal kunne aksepteres. Lokalitetene som er registrert i naturbase må derfor skjermes fra inngrep. Man må heller satse på høyere tetthet i de områder der det er mindre konflikter.

Kalkberggrunnen er uvanlig og viktig for mange plantearter, selv om det ikke er registrert som viktig naturtype. Skal vi ha fungerende økosystemer kan ikke naturreservater og områder som er registrert som viktige være isolerte øyer. Det er derfor viktig å bevare hele planområdet.

Utredninger

I planforslaget må man beskrive:

- Friluftsbuiken i området. Er noen områder viktigere enn ander?
- Arter på rødlista, viktige naturtyper og arter av nasjonal forvaltningsinteresse.
- Samlet belastning for både biologi og friluftsliv. Samlet belastning blir sjelden beskrevet i noe større omfang, ofte på grunn av at det virker resurskrevende å utrede. Det vi skrevet over om kalkbarskog tok oss ikke mer enn et kvarter å finne med hjelp av allment tilgjengelig

² Kolbjørn Rafoss med flere 2017: Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet.

informasjon, men gir et viktig beslutningsgrunnlag. I henhold til naturmangfoldloven skal man utrede samlet belastning på naturmangfoldet, både på arter og naturtyper. Man må imidlertid ikke glemme at også samlet belastning på friluftsliv er relevant. Hvor mye markaareal finnes for de som bor i Bamble's østre deler og hvor mye er vedtatt å bygge ned?

- Hvordan man kan sikre at barriereeffekten blir så liten som mulig?

Arealutnyttelse

Det er press på arealer i de østre delene av kommunen. Boligene er til stor del eneboliger. For å minske spore markaområdene mener vi at man må legge til rette for høy utnyttelse i de deler man velger å bygge ut.

Staffan Sandberg
Fylkeskoordinator
Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark

Uttalelsen støttes av Naturvernforbundet i Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening og Telemark Botanisk Forening.